

INFO!

Stoomivahendite eest tuleb Teil tasuda 10% nende maksumusest, 90% tasub Haigekassa.

Tartu Ülikooli Kliinikum

Kirurgiakliinik

STOOMIHOOLDUS

Koostas: abdominaalkirurgia õde Piret Tammela

Tartu Ülikooli Kliinikum
Registruur 731 9100
Üldinfo 731 8111
www.kliinikum.ee
kliinikum@kliinikum.ee

Patsiendiinfo

HEA PATSIENT

Käesolev infoleht on koostatud, et anda Teile teadmisi ja kindlustunnet stoomi eest hoolitsemiseks kodus. Parima tulemuse saavutamiseks on oluline õige stoomikoti pealepanek ja stoomiümbruse naha hooldus.

MIS ON STOOM?

Stoomi all mõeldakse kirurgilisel teel tehtud avaust kõhu eesseinal, mille kaudu roe või uriin väljuvad tahtele allumatult, kõhule selleks otstarbeks kleebitud kogumiskotti. Stoom rajatakse mitmete krooniliste soolehaiguste ja ka traumade puhul, kui sool ei ole enam võimeline ise funktsioneerima. Stoom iseenesest inimese igapäevaelu ei sega. Stoom võib olla nii alaline kui ajutine. Ajutine stoom suletakse mõne kuu pärast ja inimene naaseb uuesti tavapärasesse ellu.

Pärast operatsiooni ei välju Teie väljaheited seedesüsteemist enam pärasoole kaudu, vaid läbi stoomi.

Värvuselt on stoom punane või tumeroosa, meenutades suu limaskesta. Kujult on stoom ümmargune või ovaalne, puudutades valutu, soe ja niiske.

STOOMIHOOLDUS KODUS

Kõige sagedamini esinevad probleemid on stoomiümbruse naha kahjustused. Seega võib liiga suure avaga kogumiskoti/ plaadi kasutamisel sattuda eritis nahale, põhjustades ärritust. Kui nahk puutub pikka aega kokku väljaheite või uriiniga, võib nahk stoomi ümber muutuda punaseks, valusaks ning minna katki. Seetõttu on tähtis stoomikoti/ plaadi õige mõõt ning nahk tuleb hoida puhas ja kuiv.

Kotte on erinevaid tüüpe- kinnised ja alt avatavad. Alt avatavaid ei pea nii tihti vahetama, kuid neid peab aeg- ajalt tühjendama. Kui kasutate suletud kotte, siis tavaliselt visatakse kasutatud kott minema ja asendatakse uuega.

STOOMIKOTI VAHETUS

- Võtke endale aega.
- Pange vahetamiseks kõik valmis.
- Eemaldage stoomi alusplaat ülaltpoolt allapoole, toetades teise käega kõhunahka (alt avaneva koti puhul hoia kotisulgur alles järgmise stoomikoti jaoks).
- Peske nahk stoomi ümber leige veega.

- Kuivatage stoomiümbruse nahk õrnalt tupsutades.
- Nahk kuivab kõige paremini õhu käes. Väga hea on lasta nahka ja stoomi õhu käes puhata 15-30 minutit, enne kui uus kott peale panna.
- Mõõtke papist näidisplaadi ehk šablooni abil stoomi suurus ja lõigake kääridega siledaservaline stoomi suurusele vastav ava. **NB! Šabloon jääb kasutusele kuni stoomi muutumiseni!**
- Asetage šabloon plaadi tagaküljele ja joonistage pliitsiga plaadile stoomi suurus.
- Seejärel lõigake kõveraotsaliste kääridega plaadisse siledaservaline ava. **Ava serv tuleb sõrmega pehmedada!**
- Kui stoomi ümbruses on ebatasasusi või nahavolte, täitke need tihendava pastaga.
- Tehke pastaga ring ümber stoomi ja tasandage see niiske sõrmega õhukese kihina plaadi alla jäävale nahale **(kuivalt kleepub pasta sõrme külge!)**.
- Eemaldage alusplaadilt paberkate.
- Asetage alusplaat stoomile, suruge kleepuv osa tihedalt vastu nahka, tehes sooleava ümber sõrmega ringjaid liigutusi, kuni see on kindlalt nahale kleepunud. **NB! Plaadi pealepanekul tuleb jälgida, et see oleks siledalt asetatud, et nahk ei oleks kortsus ega voldiline.**
- **Plaat peab olema stoomi ümber nii, et poleks näha nahka stoomi ümber!**
- Eemaldage ülejäänud aluskate.
- Kinnitage kogumiskott alusplaadi külge suunaga alt ülesse.
- Veenduge, et kott oleks korralikult kleepunud ja suletud. Siluge käega üle koti ja ümber stoomi. Nii saate olla kindel, et kott/plaat on naha külge kindlalt liimunud.

Kuna soolesisu ja uriini eritub pidevalt, tuleb kogumiskotti kogu aeg kanda ja hoolitseda õigeaegse tühjendamise eest. Korralikult peale asetatud kogumiskott võib nahal püsida 5-7 päeva mitte kauem.

Ärge kasutage stoomiümbruse naha puhastamiseks eetrit või piiritust sisaldavat ainet!